

'De Brede School is



veel meer dan alleen maar school'



Het fenomeen Brede School heeft op het moment de wind in de rug en mag zich verheugen op veel aandacht en populariteit.

Tilburg is een van de eerste gemeenten in het land die sinds 2008 met een overkoepelende stichting werkt. Scholen waar de voor- en naschoolse opvang een logisch vervolg vormen op het onderwijs, waar kinderen met een achterstand extra taalles krijgen, waar ouders 's avonds terecht kunnen met vragen, waar opvoedingsondersteuning op school is geregeld, waarin een bibliotheek en sportclubs zijn gevestigd en waar alle organisaties die zich met opgroeiende kinderen bezighouden, samenwerken.

In Zweden, de Verenigde Staten en Groot-Brittannië werd vanaf het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw geëxperimenteerd met zulke - voor Nederlandse begrippen toen nog utopische - scholen. Inmiddels kent het idee Brede School veel navolging, ook in Nederland.

Voorbeeldfunctie

'We zijn inmiddels zo ver dat we weten dat de Brede School de ideale plek lijkt te zijn voor iedereen die zich bezighoudt met educatie, welzijn, vorming en zorg voor kinderen en jongeren. Daarmee vormt de Brede School ook de optimale verbinding tussen allerlei voorzieningen en instanties op het gebied van jeugdbeleid,' vertelt Ans Keij. Zij is directeur van de op 1 januari 2008 in het leven geroepen Stichting Brede School Tilburg. Tilburg is een van de eerste gemeenten in het land die met een overkoepelende stichting gaat werken. In die zin vervult de stad een voorbeeldfunctie voor andere gemeenten in het land. Ans Keij: 'We hebben onze aanpak dan ook vastgelegd in een brochure, die we op verzoek naar onze collega-gemeenten opsturen.'

Samenhang

Bij de Brede School is 'samenhang' het toverwoord waar alles om draait. 'Pedagogische en sociale samenhang, wel te verstaan,' legt Keij uit. 'Voor de kinderen is het fijn als de leidster die ze tussen de middag zien bij het overblijven er ook weer is bij de buitenschoolse opvang of bij de sportclub.'

Ans Keij: 'Samenwerken betekent een stuk van de verworven autonomie inleveren'.



Om de samenwerking tussen onderwijs, sport en cultuur meer vorm en inhoud te geven, is er een begin gemaakt met het realiseren van zogeheten combinatiefuncties. Het kabinet wil samen met gemeenten en met de onderwijs-, sport- en cultuursector een structurele impuls geven aan de realisering van landelijk in totaal 2500 combinatiefuncties in 2012. 'Een combinatiefunctie is een functie waarbij een werknemer in dienst is bij één werkgever, maar werkzaam is voor twee of meer sectoren: bijvoorbeeld sport, onderwijs en/of cultuur. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs-, sport- en cultuuraanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd.' Voor de gemeente Tilburg komt dat er concreet op neer dat er eind 2012 ten minste dertig van deze combinatiefuncties gerealiseerd moeten zijn.

Eigen identiteit

Tilburg telt op dit moment tien Brede Scholen. Allemaal met een eigen identiteit, allemaal met eigen, wijkgerichte activiteiten. 'Dat is ook logisch,' vertelt Keij, 'want in iedere wijk liggen de wensen en accenten weer anders. Toch was er veel vraag naar een overkoepelende organisatie. Al vanaf 2004 voelden de gemeente en de betrokken partners al de noodzaak om sterker in te zetten op de interne kwaliteitszorg van Brede Scholen in de



stad. Uiteindelijk viel het besluit voor een overkoepeling van de Tilburgse Brede Scholen. De Stichting Brede School Tilburg was een feit. Deze zorgt voor een beleidsmatige centrale aansturing van alle Brede Scholen en is direct verantwoordelijk voor de richting die de Brede Scholen in Tilburg samen opgaan.'

Belangrijke rol

Brede Scholen spelen namelijk een belangrijke rol in diverse ontwikkelin-

gen en deze rol wordt in de toekomst alleen maar groter. 'Denk bijvoorbeeld aan de Centra voor Jeugd en Gezin die in Tilburg gaan komen en de ontwikkelingen rondom sport en cultuur op basis-scholen,' vertelt Keij. 'Hierbij zijn alle partners uit de Brede Scholen hard nodig. Bovendien kan de centrale aansturing het kwaliteitsniveau van deze scholen in Tilburg verder optillen. Met de stichting krijgen de Brede Scholen in Tilburg dus een eigen gezicht. Dat bete-

'Je ziet veel nieuwe multifunctionele gebouwen ontstaan'





kent niet dat de afzonderlijke Brede Scholen hun identiteit gaan verliezen. Integendeel: iedere Brede School blijft volop ruimte houden voor eigen activiteiten.' In de gemeente Tilburg maken op dit moment zo'n zesduizend basisschoolleerlingen gebruik van naschoolse activiteiten die de Brede School hen biedt. Daarnaast participeren ook nog eens circa drieduizend 0-4-jarigen in het concept. De taak van de Stichting Brede School Tilburg is het sturen van de ontwikkeling en de uitvoering en evaluatie van het beleid.

Inhaalslag

'Hoewel de Brede School tot nu toe vooral voorkomt in het basisonderwijs, is het voortgezet onderwijs begonnen aan een inhaalslag,' weet Keij. 'Het relatief nieuwe schooltype is daarmee in Nederland ongekend populair. Vier op de vijf gemeenten is momenteel bezig met het voorbereiden van een Brede School binnen de gemeentegrenzen of met het uit-

bouwen van het aantal bestaande Brede Scholen. Als je het landelijk bekijkt, zie je dat er ongeveer duizend Brede Scholen zijn in het primair onderwijs en dat aantal groeit harder dan ooit.' Ook in Den Haag geloven ze inmiddels in het concept: de Tweede Kamer heeft een motie aangenomen waarin staat dat het streven is dat er 1600 Brede Scholen zijn aan het einde van de huidige kabinetsperiode.

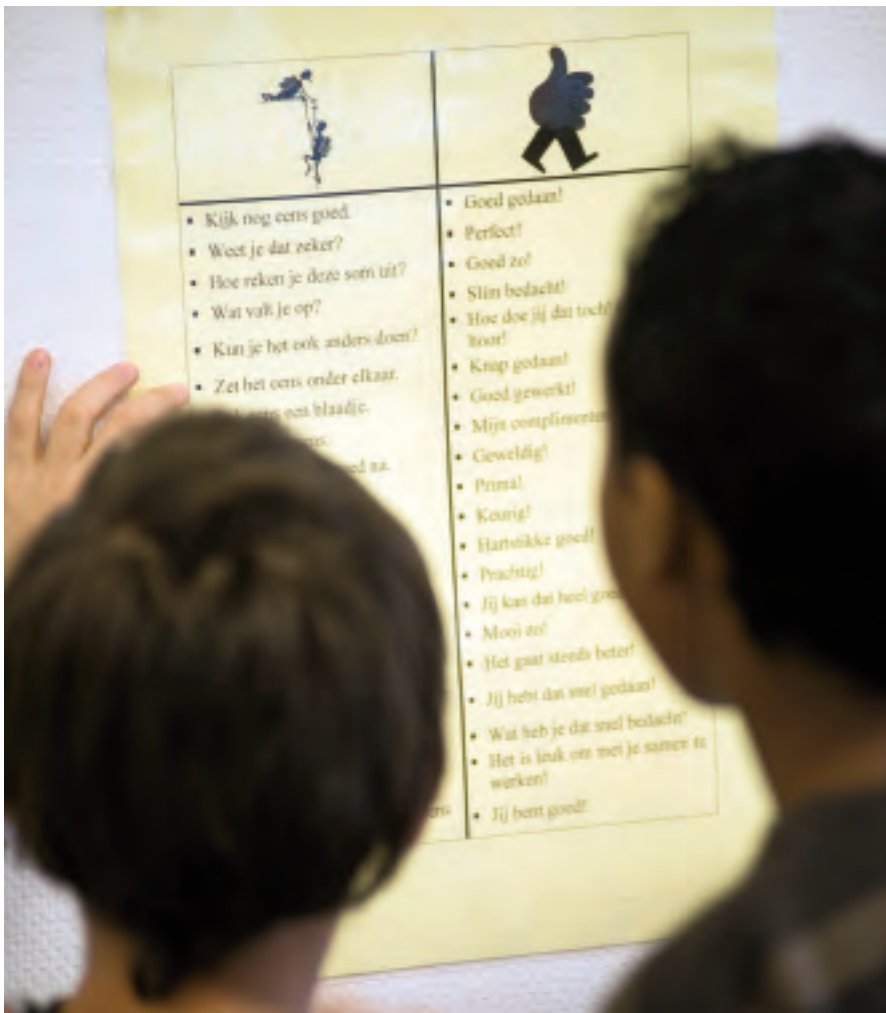
Ontwikkelingskansen vergroten

Halverwege de jaren negentig ontstonden de eerste - later meestal Brede Scholen genoemd - nieuwe scholen: in Groningen en Rotterdam. Een netwerk van zorg en opvoeding wilden ze zijn, met maar één doel: de ontwikkelingskansen van kinderen vergroten. Het idee sprak aan. Meer Brede Scholen volgden en ze kregen fraaie namen als forumscholen, magneetschool of onderwijskansenscholen. Ans Keij: 'De Brede School is begonnen in achterstandswij-

ken in steden om kinderen meer kansen te geven, maar je ziet ze nu overal ontstaan: in de stad en op het platteland, in achterstandswijken maar ook in bovenmodale nieuwbouwwijken. Het idee spreekt blijkbaar aan. Vaak borduren de nieuwe scholen voort op wat in de praktijk al gebeurt. Een school die gewend is om kinderen met achterstanden bij te spijkeren, zoekt het in die hoek, terwijl een school die nadenkt over naschoolse opvang, ernaar streeft om deze wens te integreren in een Brede School. Je ziet veel nieuwe multifunctionele gebouwen ontstaan om al die voorzieningen mogelijk te maken op één locatie.'

Ontmoetingsplek

De Brede School is erg van de integrale en intersectorale aanpak. Keij: 'Daarmee bedoelen we dat basisscholen, consultatiebureau's, peuterspeelzalen, wijkorganisaties, jongerenwerk, de GGD, de bibliotheek, jeugdzorg, de kinderop-



vang/naschoolse opvang en de ROC's participeren in het concept. Bij baby's en peuters ligt het accent op opvang, signalering, zorg en voorschoolse educatie. Voor kinderen vanaf vier jaar is er een gevarieerd programma van onderwijs, opvang, zorg, sport en cultuur. Maar ook voor volwassenen heeft de Brede School een belangrijke rol. Het is een ontmoetingsplek voor vooral ouders waar ze bijvoorbeeld opvoedingsondersteuning kunnen krijgen of een beroep kunnen doen op het maatschappelijk werk.'

Dagarrangementen

In tegenstelling tot wat velen denken, is de Brede School zeker niet alleen toegankelijk voor kinderen die toch al gebruikmaken van de reguliere Buitenschoolse Opvang (BSO). 'Nee, dat klopt,'

legt Keij uit. 'De BSO is in principe alleen beschikbaar voor kinderen van wie beide ouders werken en die dus vallen onder de Wet Kinderopvang. Kinderen van ouders die niet allebei werken, hebben volgens deze wet geen recht op de formele BSO. Net voor deze groep kinderen zijn er in veel grote steden - waaronder Tilburg - de zogeheten dagarrangementen die ook onder de paraplu van de Brede School vallen.'

Leuke dingen doen

Deze dagarrangementen worden door gemeenten, scholen, welzijnsvoorzieningen en soms ook door kinderopvangorganisaties aangeboden en ze bieden kinderen een samenhangend geheel activiteiten van zeven uur 's morgens tot zeven uur 's avonds. 'In de praktijk blijkt

dat de meeste kinderen het heel leuk vinden om een of enkele dagen per week met de activiteiten mee te doen. Ze ervaren dit niet zozeer als leren, maar zien het meer als leuke dingen doen in hun vrije tijd. Kinderen kunnen hier tegen betaling van een kleine bijdrage koken, computeren, muzieklessen volgen, sporten en noem het maar op. Maar we besteden bijvoorbeeld ook aandacht aan fijn-motorische vaardigheden en sociale vaardigheden.'

Meer integreren

Hoewel de toekomst van de Brede School er thans behoorlijk rooskleurig uitziet, zijn er zeker ook nog knelpunten. Zo moeten opvang en onderwijs als het aan Ans Keij ligt veel meer integreren. 'Belangrijkste struikelblok op dit moment is dat nogal wat organisaties te veel vanuit zichzelf redeneren. Samenwerken betekent een stuk van de verworven autonomie inleveren en wennen aan het feit dat het kind en de ouders centraal staan en niet de organisatie zelf. Dat vergt een omslag van denken, maar ik ben ervan overtuigd dat we in Tilburg die stappen zeker nog gaan zetten.' Eén ding is door de jaren heen hetzelfde gebleven: het uitgangspunt 'met zijn allen voor het kind'. Welke verschijningsvorm de Brede School ook heeft gekregen, dit idee staat kaarsrecht overeind. Ook in Tilburg.

Voor meer informatie:
www.bredeschooltilburg.nl

Vooraf ook ontmoetingsplek voor ouders